

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ:	451
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων:	108
Ημερομ. Κατάθεσης:	13/10/2020

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ Α.Κ.Ε

Αθήνα, 13 Οκτωβρίου 2020

Προς την κ. Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού

Θέμα: Σύμβαση ανάμεσα στο ελληνικό Δημόσιο, στο υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού και στη Microsoft για την υλοποίηση της ψηφιακής εφαρμογής που αφορά τον Αρχαιολογικό Χώρο και το Μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας.

Σε πρόσφατη συνέντευξή της (08.10.2020, iefimerida.gr) η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Μενδώνη αναφέρθηκε σε πρόταση συνεργασίας που έλαβε από το ελληνικό τμήμα της Microsoft για την υλοποίηση ενός προγράμματος σε αρχαιολογικό χώρο, στην οποία η κ. Μενδώνη ανταποκρίθηκε, προτείνοντας, όπως είπε, την αρχαία Ολυμπία. Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην *«πρόθεση της Microsoft να κάνει μια μεγάλη δωρεά ύψους 3,4 εκατομμυρίων ευρώ»* για να δημιουργηθεί *«το περιβάλλον»* της ψηφιακής περιήγησης στην αρχαία Ολυμπία, καθώς και στο γεγονός ότι η εταιρεία θα δημιουργήσει *«το εργαλείο»* του εν λόγω προγράμματος, για το οποίο υπάρχει *«σύμβαση ανάμεσα στο ελληνικό Δημόσιο, στο υπουργείο Πολιτισμού, και τη Microsoft»*.

Παράλληλα, ο πρόεδρος της Microsoft, Μπραντ Σμιθ, δήλωσε σε επίσης πρόσφατη συνέντευξή του (05.10.2020, skai.gr) ότι *«συνεργαστήκαμε και συνεργαζόμαστε με το υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού για να δωρίσουμε στην Ελλάδα αυτές τις εφαρμογές»*, ενώ ο Πρωθυπουργός είχε δηλώσει την ίδια ημέρα σε εκδήλωση στο Μουσείο της Ακρόπολης, για την υλοποίηση της συγκεκριμένης εφαρμογής, ότι *«την ευθύνη της συλλογής των επιστημονικών δεδομένων που αφορούν στον αρχαιολογικό χώρο και στα εκθέματα του μουσείου αναλαμβάνει Ειδική Επιτροπή η οποία συγκροτείται άμεσα με απόφαση της Υπουργού Πολιτισμού και Αθλητισμού»*.

Επιπλέον, στις ερωτήσεις του δημοσιογράφου στην παραπάνω συνέντευξη της κ. Μενδώνη για το εάν *«τα 3,4 εκατομμύρια είναι δωρεά ή η επένδυση στο πρότζεκτ;»* και εάν *«η πλατφόρμα θα είναι της Microsoft αποκλειστικά ή και του ελληνικού δημοσίου;»* η κ. Μενδώνη απάντησε αφενός ότι *«το ελληνικό δημόσιο δεν διαθέτει κεφάλαιο»* και αφετέρου ότι η πλατφόρμα *«θα είναι κοινή»*, κάτι που προκαλεί περαιτέρω ερωτήματα για την εν λόγω «δωρεά», η οποία μάλιστα σε παλαιότερο Δελτίο Τύπου του ΥΠΠΟΑ

είχε χαρακτηριστεί ως «πολιτιστική χορηγία», «χωρίς καμία οικονομική επιβάρυνση για το Ελληνικό Δημόσιο»(29.04.2020).

Αναμφισβήτητα, η χρήση της τεχνολογίας μπορεί να ανοίξει μεγάλες ευκαιρίες για την πρόσληψη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς από τους επισκέπτες του αρχαιολογικού χώρου και το διεθνές κοινό, όμως, με βάση τα παραπάνω, δημιουργούνται ερωτηματικά για τους επιμέρους όρους της «σύμβασης» που επικαλείται η κ. Μενδώνη, καθώς οι πληροφορίες που διαθέτουμε είναι από ανύπαρκτες έως ελάχιστες.

Δεδομένου, μάλιστα, ότι η κυβέρνηση δεν έχει επιδείξει ιδιαίτερη ευαισθησία σε ό,τι αφορά το δημόσιο συμφέρον και μάλιστα η κ. Υπουργός Πολιτισμού προχώρησε προ τριών μηνών σε τροποποίηση του αρχαιολογικού νόμου, αποδυναμώνοντας την προστασία των μνημείων της χώρας από την άκρατη εμπορική, οικονομική και διαφημιστική τους εκμετάλλευση, τα ερωτήματα και οι αμφιβολίες που προκύπτουν για το συγκεκριμένο project είναι απολύτως δικαιολογημένα.

Επομένως, είναι απαραίτητο να υπάρξει πλήρης ενημέρωση και γνώση, τόσο για τους όρους και τις προϋποθέσεις της εν λόγω συνεργασίας, όσο και για τον τρόπο που θα συλλεχθούν, θα παραχωρηθούν και, εν τέλει, θα χρησιμοποιηθούν από μια ιδιωτική εταιρεία όλα τα επιστημονικά (π.χ. ανασκαφικά, τεκμηριωτικά), τεχνικά (π.χ. αποτυπώσεις, σχέδια, μοντέλα, pointclouds) και πάσης φύσεως άλλα πληροφοριακά δεδομένα (π.χ. 2D και 3D απεικονίσεις) που αφορούν τα μνημεία του προγράμματος και αποτελούν περιουσία του ελληνικού δημοσίου.

Η δήλωση μάλιστα της Υπουργού Πολιτισμού ότι «το ελληνικό δημόσιο δεν διαθέτει κεφάλαιο» για το συγκεκριμένο project είναι τουλάχιστον άστοχη, καθώς τα δεδομένα αυτά, που έχουν παραχθεί και παράγονται συνεχώς από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού με δημόσια χρηματοδότηση, αποτελούν δημόσιο πόρο και πολυτιμότερο «κεφάλαιο» του ελληνικού δημοσίου, ανυπολόγιστης αξίας. Αυτό είναι που εισφέρει στο project το ελληνικό δημόσιο -προς ενημέρωση της κ. Μενδώνη- και το οποίο, δεδομένης της υπεραξίας του, καμία ιδιωτική επένδυση δεν θα μπορούσε ποτέ να παράξει η ίδια ως περιεχόμενο, προκειμένου να φτιάξει μια ψηφιακή εφαρμογή. Τα δε αυτονόητα και επίσης ανεκτίμητα δικαιώματα (πνευματικά και άλλα) του δημοσίου επί των δεδομένων αυτών της θυμίζουμε ότι είναι ανεκχώρητα και πρέπει να διασφαλίζονται, εις το διηνεκές, έναντι οποιασδήποτε μη εξουσιοδοτημένης περαιτέρω χρήσης τους.

Επειδή η προστασία και η διαφύλαξη των μνημείων της χώρας και των δικαιωμάτων τους πρέπει να ασκούνται από το κράτος στο όνομα του δημοσίου συμφέροντος με διαφάνεια και λογοδοσία,

Επειδή η πολιτιστική μας κληρονομιά αποτελεί δημόσιο αγαθό και όχι προϊόν στυγνής και ανεξέλεγκτης εμπορικής και οικονομικής εκμετάλλευσης στο όνομα της ιδιωτικής κερδοφορίας,

Επειδή οι όροι της συγκεκριμένης δωρεάς και της «σύμβασης» μεταξύ του ελληνικού δημοσίου, του υπουργείου πολιτισμού και της Microsoft δεν έχουν δημοσιοποιηθεί,

Επειδή τυχόν μη επαρκής διασφάλιση των δεδομένων που έχουν παραχθεί και ανήκουν στο υπουργείο Πολιτισμού μπορεί να οδηγήσει σε διαρροή και μη εξουσιοδοτημένη χρήση τους, κατ' επέκταση, δε, σε τεράστια απώλεια εσόδων και διαφυγόντα κέρδη για το ελληνικό δημόσιο,

Ερωτάται η κ. Υπουργός:

- Σε τι ακριβώς συνίσταται η δωρεά εκ μέρους της εταιρείας Microsoft, από τη στιγμή που η πλατφόρμα –και άρα το περιεχόμενό της- δεν θα ανήκει εξολοκλήρου στο ελληνικό δημόσιο, όπως η ίδια δήλωσε;
- Χρηματοδοτεί η εταιρεία την παραγωγή νέων δεδομένων, κατόπιν αδειοδότησης πρόσβασης από το ΥΠΠΟΑ ή συλλέγονται και διατίθενται στην εταιρεία τα δεδομένα που έχει ήδη παράξει και κατέχει το ΥΠΠΟΑ δια των υπηρεσιών και των εργαζομένων του;
- Εάν ισχύει η δεύτερη περίπτωση, ποια είναι η οικονομική αποτίμηση των δεδομένων αυτών -που επί χρόνια παράγονται από το ΥΠΠΟΑ με δημόσιους πόρους- και με ποιες προϋποθέσεις, διαδικασίες και όρους χρήσης διατίθενται στην εταιρεία Microsoft;
- Ποιος φορέας θα έχει την ευθύνη και με ποιους οικονομικούς ή άλλους όρους θα εκμεταλλεύεται, θα συντηρεί και θα υποστηρίζει την εφαρμογή που θα υλοποιηθεί; Θα συμμετάσχει στο Πρόγραμμα το Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων;
- Θα έχει δικαίωμα εκμετάλλευσής της εν λόγω πλατφόρμας η εταιρεία Microsoft, για άμεσο ή έμμεσο εμπορικό ή οικονομικό σκοπό ή θα ασκείται αυτό αποκλειστικά και μόνο από το ΥΠΠΟΑ και το ΤΑΠ;
- Με ποιον τρόπο θα διασφαλιστούν τα πνευματικά και οικονομικά δικαιώματα, καθώς και τα πάσης φύσεως δεδομένα του ελληνικού δημοσίου για τα μνημεία του προγράμματος από τυχόν περαιτέρω μη εξουσιοδοτημένη χρήση τους;

Επίσης καλείται η κ. Υπουργός Πολιτισμού να καταθέσει στο σώμα, εντός της προθεσμίας που ορίζει ο κανονισμός της Βουλής:

- α) Τη σύμβαση που έχει συναφθεί ανάμεσα στο ελληνικό Δημόσιο, στο υπουργείο Πολιτισμού, και στη Microsoft για την υλοποίηση της ψηφιακής εφαρμογής που αφορά τον Αρχαιολογικό Χώρο και το Μουσείο της Αρχαίας Ολυμπίας, καθώς και
- β) όσα σχετικά έγγραφα ή επιμέρους συμφωνίες την αφορούν, ιδίως δε κάθε στοιχείο που αφορά το ύψος και το είδος της δωρεάς, το χρηματικό και φυσικό της αντικείμενο, τις υποχρεώσεις του Δημοσίου και τα οφέλη του δωρητή, το χρονοδιάγραμμα, τα παραδοτέα του έργου και τους όρους χρήσης του υλικού που θα διατεθεί και θα εμπεριέχεται στις εφαρμογές που θα υλοποιήσει η Microsoft.

Οι ερωτώντες βουλευτές
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Βέττα Καλλιόπη

Αβραμάκης Ελευθέριος

Αγαθοπούλου Ειρήνη-Ελένη

Αλεξιάδης Τρύφων

Βαρδάκης Σωκράτης

Βασιλικός Βασίλειος

Βερναρδάκης Χριστόφορος

Γκιόλας Ιωάννης

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζαχαριάδης Κωνσταντίνος

Ζεϊμπέκ Χουσεϊν

Ζουράρις Κωνσταντίνος

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κάτσης Μάριος

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μουζάλας Ιωάννης

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Μωραϊτης Αθανάσιος (Θάνος)

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Ξενογιαννακοπούλου Μαρία-Ελίζα (Μαριλίζα)

Πούλου Παναγιού (Γιώτα)

Ραγκούσης Ιωάννης

Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)

Σκούφα Ελισσάβητ (Μπέττυ)

Τελιγορίδου Ολυμπία

Τζούφη Μερóπη

Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος (Αλέκος)

Φάμελλος Σωκράτης

Φίλης Νικόλαος

Φωτίου Θεανώ

Χαρίσης Αλέξανδρος (Αλέξης)

Χρηστίδου Ραλλία